

SAKSPAPIR

Saksnr	Utval	Type	Dato
88/2017	Formannskap/plan- og økonomiutvalet	PS	27.11.2017
	Kommunestyret	PS	

Sakshandsamar	Arkiv	ArkivsakID
Sølvi Legård	FE - 033, FA - C86	17/1211

HEIDER TIL VIKTIGE PERSONAR I VAKSDAL KOMMUNE

Vedlegg:

Vurderingane frå den første heidesnemnda
MARKERING AV VIKTIGE PERSONAR I VAKSDAL KOMMUNE

Heidersnemnda sitt framlegg til vedtak:

Desse personane frå Vaksdal kommune vert heidra:

- Peder L. Furubotn vert heidra med ein minnestein plassert i senterparken på Vaksdal
- Lavik-brødrene (Andres, Andreas og Johannes) vert heidra med ein samleplakett med alle navna på, plassert på ein sentral plass på Lavik, t.d. ved butikken
- Bjørn Wiik vert heida med ei minneplate i grendahuset på Eidsland

Kostnader med anskaffelse av heiderssymbol samt til arrangement i samband med avdukingane må innarbeidast i budsjettet for 2018.

Formannskap/plan- og økonomiutvalet - Sak 88/2017

FPØ - Behandling:

Samrøystes vedtak.

FPØ - Tilråding/Vedtak:

Desse personane frå Vaksdal kommune vert heidra:

- Peder L. Furubotn vert heidra med ein minnestein plassert i senterparken på Vaksdal
- Lavik-brødrene (Andres, Andreas og Johannes) vert heidra med ein samleplakett med alle navna på, plassert på ein sentral plass på Lavik, t.d. ved butikken

Bjørn Wiik vert heida med ei minneplate i grendahuset på Eidsland

Kostnader med anskaffelse av heiderssymbol samt til arrangement i samband med avdukingane må innarbeidast i budsjettet for 2018.

Saksopplysningar:

Bakgrunn

I formannskapsmøte 02.02.2015 vart det sett ned ei nemnd med personar frå ymse deler av kommunen til å koma med forslag om personar frå Vaksdal kommune som kan minnast på ulike måtar. Nemnda la fram ei liste med 12 namn som kunne vere aktuelle, og i kommunestyremøtet 23.05.2016 vart det vedteke at ei ny nemnd på 3 personar frå formannskapet, Sigmund Simmenes, Kjartan Haugsnes og Anne Christin Eide, skulle prioritere 3 – 5 personar frå denne lista.

Den nye heidersnemnda har hatt møte og gått igjennom framlegga. Dei valde å prioritera 3 namn frå ulike deler av kommunen.

Saksframlegg i kommunestyresak 29/2016 ligg ved.

Vurdering

Peder L. Furubotn

Peder Furubotn var født på Brekke i Sogn. Faren kom frå Furebotten i Masfjorden og mora frå Skånevik. Peder var nr. 2 av ein syskenflokk på 11. Foreldra flytta til Vaksdal der Peder vaks opp. I Bergen tok han sveinebrev som møbelsnikkar. Han vart tidleg aktiv fagforeiningsmann og kommunistisk politiskar. Han vart i 1923 sekretær i Norges kommunistiske ungdomsforbund. Ved partisplittinga i november 1923 vart han sekretær i Norges kommunistiske parti og i 1925 vart han partiets formann. Furubotn byrja sin motstandskamp mot den tyske okkupasjonen allereie i juli 1940. Han etablerte hemmelege motstandsgrupper og organiserte sosialhjelp til fangar av Gestapo. Han produserte og illegale aviser i Bergen og på Vestlandet.

På Dronning Maud Land i Antarktis har Peder L. Furubotn fått eit fjell oppkalla etter seg – Furubotnnabben

Lavik-brødrene Andres, Andreas og Johannes

Desse 3 var brødre og har gjort seg bemerkta bl.a. innanfor politikk og religion.

Andres var eldst, han var far til Nils Lavik (som var bl.a. Kristelig Folkeparti sin første representant på Stortinget, og som har fått ei byste ved Eksingedalen kyrkje). Det var Andres som tok initiativ til å få bygd ny kyrkje på Flatekval - Eksingedalen kyrkje i 1881. Kyrkja blei vigsla i 1883.

Andreas var nr 2. Han gjekk først på folkehøgskule. I åra 1878-1885 arbeidde han som indremisjonær i Bergen. Andreas var 3. representant fra Søndre Bergenhus på Stortinget 1889-1891, valgt for Moderate Venstre.

Johannes var nr 3. Han flytta til USA der han i 1878 vart lærar på Augsburg presteseminar i Minneapolis. Han studerte gresk og historie ved University of Minnesota før han flytta tilbake til Noreg i 1882. I 1886 tok han filologisk embetseksamen i Kristiania. Frå 1890 til 1893 var han

redaktør i Firda, og frå 1894 til 1904 redaksjonssekretær i Bergens Tidende. I 1904 grunnla han Gula Tidend, og vart avisas fyrste redaktør. Han var ein sterk nynorskforkjempar, og frå 1896 var han i nokre år formann for Vestmannalaget og var sidan styremedlem der resten av livet. Han var sentral då dei danna Noregs Mållag.

Bjørn Wiik

Bjørn Wiik kom frå Eidsland. Der vaks han opp og gjekk på Eidslandet skule. Han tok artium i Bergen i 1956, og reiste deretter til Technishe Universitet i Darmstadt, der han studerte fysikk. I 1963 tok han diplomeksamen og i 1965 avslutta han som dr.rer.nat. i kjernefysikk. Same året reiste han til Stanford universitetet i USA, og i 1968 byrja han ved Stanford Linear Accelerator Center. (SLAC). Der utførte han eksperiment med høgenergi fotonar (lyspartiklar) parallelt med at han deltok med viktige bidrag til utviklinga av ein ny akselerator type: mikrotronen.

Fullstendige vurderingar frå den første nemnda, på dei personane det er gjort framlegg om, ligg som vedlegg til saka.